

Models sectorials de risc

Codi: 101865
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502501 Prevenció i Seguretat Integral	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Miguel Angel Serrat Julia

Correu electrònic: miguelangel.serrat@uab.cat

Idiomes dels grups

Per consultar l'idioma/es de l'assignatura caldrà anar a l'apartat "Metodologia" de la guia docent.

Prerequisits

No hi ha pre-requisits

Objectius

En els últims anys s'ha observat una preocupació generalitzada de molts sectors per generar una cultura de lideratge i seguretat laboral en la societat i en les pròpies empreses. La finalitat última és que tots els actors tinguin una clara visió de com han d'abordar la gestió de la prevenció i de quines eines tenen al seu abast. D'aquesta manera s'espera propiciar una major integració de la prevenció en la pràctica diària i aconseguir així un millor lideratge, control dels riscos i de les possibles responsabilitats penals, civils, laborals i administratives que se'n deriven.

S'entén per risc "la possibilitat d'obtenir un determinat resultat no desitjat i un possible dany davant una acció concreta derivada del treball". Per tant, és lògic esperar que existeixin diferents tipus de riscos, depenent de la naturalesa de l'activitat professional que es realitzi.

És per això, que l'objectiu d'aquest curs és contextualitzar el concepte de risc dins de l'especialitat de Seguretat, Ergonomia, Psicosociologia i Higiene Industrial, des d'una perspectiva tècnica i jurídica-pericial amb exemples pràctics de cada especialitat i sector empresarial. D'aquesta manera es pretén donar a l'estudiant diferents eines per tal que identifiqui els riscos laborals associats a determinats sectors. A més a més, es discutiran les normatives legals que emmarquen la gestió de risc a nivell nacional i internacional.

Els objectius formatius de l'assignatura són els següents:

Adquirir, manejar i aprofundir els concepte de lideratge i de risc de la especialitat de la seguretat, risc ergonòmic, risc psicosocial i risc higiènic i dels seus respectius modelsde caràcter sectorial des d'una perspectiva tècnica i jurídica-pericial.

Desenvolupar el raonament i anàlisis crític de l'alumne que li permeti avaluar els riscos segons el sector.

Analitzar i adequar de forma eficient les estratègies d'anàlisi de riscos utilitzant models de risc segons el sector que correspongui.

Dissenyar línies de lideratge, d'acció i actuació que permetin la planificació d'estratègies per a la prevenció de riscos dins de l'àmbit laboral.

Desenvolupar i aplicar els coneixements i les habilitats adquirides en la teoria i en les pràctiques a casos reals concrets.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Comunicar-se i transmetre idees i resultats de forma eficient en l'entorn professional i no expert, tant de forma oral com escrita.
- Donar resposta als problemes aplicant el coneixement a la pràctica.
- Fer un ús eficient de les TIC en la comunicació i transmissió d'idees i resultats.
- Identificar els recursos necessaris per donar resposta a les necessitats de la gestió de la prevenció i la seguretat integral.
- Planificar i coordinar els recursos propis dels tres grans subsistemes que interactuen en la seguretat: persones, tecnologia i infraestructures.
- Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïxin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Realitzar anàlisis d'intervencions preventives en matèria de seguretat.
- Treballar en xarxes interinstitucionals i interprofessionals.
- Treballar i aprendre de forma autònoma.
- Utilitzar la capacitat d'anàlisi i de síntesi per a la resolució de problemes.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Aplicar una visió preventiva a l'àmbit de la seguretat.
4. Comunicar-se i transmetre idees i resultats de forma eficient en l'entorn professional i no expert, tant de forma oral com escrita.
5. Coordinar els recursos propis dels tres grans subsistemes que interactuen al sector de la prevenció i la seguretat: persones, tecnologia i infraestructures.
6. Donar resposta als problemes aplicant el coneixement a la pràctica.
7. Fer anàlisi d'intervencions preventives en matèria de seguretat, medi ambient, qualitat o responsabilitat social corporativa i extreure'n indicadors de risc.

8. Fer un ús eficient de les TIC en la comunicació i transmissió d'idees i resultats.
9. Identificar, desenvolupar o adquirir, i mantenir els principals recursos necessaris per donar resposta a les necessitats tàctiques i operatives inherents al sector de la prevenció i la seguretat integral.
10. Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
11. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
12. Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat
13. Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
14. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
15. Treballar en xarxes interinstitucionals i interprofessionals.
16. Treballar i aprendre de manera autònoma.
17. Utilitzar la capacitat d'anàlisi i de síntesi per a la resolució de problemes.

Continguts

Tema 1. Sectors de risc i fonaments de les tècniques de millora de les condicions de treball i de prevenció de riscos laborals. Conceptes, objectius. Sectors. Sectors de risc. Normativa PRL. Riscs, danys derivats del treball, prevenció i protecció. Fonts de risc. Riscos generals de la seguretat, ergonomia/psicosociologia i la higiene industrial.

Tema 2. Seguretat laboral: Conceptes, objectius i normativa bàsica. Característiques, efectes, avaluació i control. Locals de treball. Llocs de treball. Equips de treball. Deficiències i factors de risc de seguretat. La Seguretat en el treball és la disciplina que té com a objectiu principal la prevenció dels accidents laborals en què es produeix un contacte directe entre l'agent material, sigui un equip de treball, un producte, una substància o bé una energia, i el treballador, amb unes conseqüències habitualment, però no exclusivament, traumàtiques.

Tema 3: Ergonomia: Conceptes, objectius i normativa bàsica. Estudis ergonòmics. L'ergonomia tracta d'adequar el lloc de treball a les característiques, les limitacions i les necessitats dels treballadors/es per tal de millorar la seva seguretat i salut. En aquest apartat s'ofereixen recomanacions pel treball amb pantalles de visualització de dades, criteris d'il·luminació, criteris ergonòmics, així com informació de caire ergonòmic pels treballadors/es.

Tema 4: Psicosociologia: Conceptes, objectius i normativa bàsica. Psicosociologia legal i forense. Emocions humanes i el seu efecte en el treball i en les relacions laborals. Nocivitat física i psicològica a la feina. La psicosociologia té per objectiu principal analitzar les característiques de les condicions de treball que provenen de la seva organització i que afecten la salut dels treballadors/res a través de mecanismes psicològics i fisiològics.

Tema 5: Higiene industrial: Agents Físics. Característiques, efectes, avaluació i control: soroll, vibracions, ambient tèrmic, radiacions no ionitzants, radiacions ionitzants. Vigilància de la salut. Agents químics. Toxicologia laboral, avaluació de l'exposició, control de l'exposició: principis generals; accions sobre el focus contaminant; accions sobre el medi de propagació. Ventilació: accions sobre l'individu: equips de protecció individual: classificació. Normativa legal específica: La Directiva Seveso, substàncies químiques perilloses, fitxes de seguretat i REACH, emmagatzematge de productes químics i petrolífers (Senyalització), transport de substàncies perilloses (ADR). Agents Biològics. Higiene industrial. Conceptes, objectius i normativa bàsica. Agents biològics: Característiques, efectes, avaluació i control. Estudis higiènics.

Dins les organitzacions modernes fan falta cada cop més, LIDERS, tècnics en seguretat, competents, globals i integrals. Per això, des de aquesta assignatura prepararem als alumnes per tal que, sigui quina sigui la seva professió actual o de futur, la seva procedència, la seva formació prèvia i l'itinerari final que triïn, siguin capaços de donar una resposta professional, relacionada amb la seguretat integral, a les empreses que els contractin els seus serveis.

Segons xifres de l'Organització Internacional del Treball (OIT), cada 15 segons, 160 persones treballadores pateixen un accident treballant per compte aliè i d'aquests, un mor. Aquestes xifres suposen que cada dia moren 6.300 persones, més de 2,3 milions de morts per any a causa d'accidents o malalties relacionades amb el treball. Anualment, ocorren més de 317 milions d'accidents en el treball, molts d'aquests accidents, derivats de riscos físics i psíquics, deixen importants seqüeles en el personal que engrandeixen les xifres d'absentisme laboral. El cost d'aquesta adversitat diària és enorme i la càrrega econòmica de les males pràctiques de seguretat i salut en les organitzacions empresarials s'estima en un 4% del Producte Interior Brut (PIB) global de cada any.

La globalització dels mercats ha complicat significativament la presa de decisions empresarials, a més de dificultar la implementació de polítiques preventives eficaces que redueixin el desgast físic i psicològic del personal en aquest entorn de continus canvis.

Una investigació constant i profunda i el treball exhaustiu en el concepte de risc, dins de les especialitats de la Seguretat, Ergonomia, Psicosociologia i Higiene Industrial, farà que l'alumne sigui capaç, des d'una perspectiva tècnica i jurídica, identificar i defensar, no tant sols davant d'un empresari o Inspector de Treball, sinó davant d'un Tribunal de Justícia, qualsevol informe tècnic relacionat amb els riscos laborals associats als diferents sectors empresarials.

Metodologia

Les classes es donarán en LLENGUA CATALANA

Les classes a l'aula corresponen a una metodologia magistral en la qual, durant la primera hora, el o els professors exposaran la teoria de la matèria objecte d'estudi, la resta correspondrà a les sessions pràctiques on els alumnes treballaran individualment o en grup, discutint sobre els conceptes tractats en la sessió, els materials reflexius i resolent casos concrets.

Els continguts treballats en les sessions teòriques seran avaluats mitjançant proves escrites avaluables.

Els continguts treballats en les sessions pràctiques seran també avaluats mitjançant el lliurament dels treballs realitzats (en l'aula o via Moodle segons el cas). Les classes pràctiques a l'aula, consistiran en el desenvolupament d'exercicis i treballs individuals o en grup, aplicant a la pràctica alguns dels conceptes tractats en les classes teòriques. Aquestes tasques poden ser reflexions individuals, exercicis en grup, presentacions de casos, etc.

El desenvolupament, l'estudi, la lectura bibliogràfica obligatòria i recomanada, així com la resolució d'exercicis fora de l'aula ocuparan també una part significativa del temps de dedicació del alumne a l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides		
Avaluació	4	0,16
Classes magistrals	40	1,6
Tipus: Supervisades		
Tutories de suport a la realització dels treballs pràctics i teòrics	12	0,48
Tipus: Autònomes		
Estudi personal, lectura d'articles i elaboració de treballs.	94	3,76

Avaluació

L'alumnat realitzarà proves d'avaluació continuada (PAC) que lliurarà a través de l'aula Moodle.

L'alumnat realitzarà una avaluació mitjançant prova escrita o virtual (MOODLE) presencial sobre la matèria tractada que tindrà lloc en la data programada a l'Escola. Aquesta prova podrà ser oral a criteri del professor.

L'alumnat tindrà de fer dos tasques respecte la lectura obligatòria contemplada a l'aparta de bibliografia de l'assignatura

Cadascun d'aquest tres apartats avaluats s'ha de superar amb una nota mínima de 5

Avaluació Única

Els estudiants que optin per l'avaluació única realitzaran una prova de síntesi final de tot el contingut de l'assignatura (50%) i lliuraran el treball de l'assignatura (50%)

La data per a aquesta prova i el lliurament del treball de l'assignatura serà la mateixa programada en l'horari per a l'últim examen d'avaluació continuada.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

Re-avaluació: La nota mínima per a poder accedir a recuperar la assignatura és de 3,5 (en el examen presencial final)

En cas de no superar l'assignatura d'acord amb els criteris abans esmentats (avaluació continuada), es podrà fer una prova de recuperació en la data programada en l'horari, i que versarà sobre la totalitat dels continguts del programa. Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. No obstant això, la qualificació que constarà a l'expedient de l'alumne és d'un màxim de 5-Aprovat.

L'alumnat que necessiten canviar una data d'avaluació han de presentar la petició emplenant el document que trobareu a l'espai Moodle de Tutorització EPSI.

Plagi: Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, "en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb un 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que es pugui instruir. en cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0 ". Les proves / exàmens podran ser escrits i / o orals a criteri del professorat.

Si durant la correcció es tenen indicis que una activitat o treball s'han fet amb respostes assistides per intel·ligència artificial, el/la docent podrà complementar l'activitat amb una entrevista personal per corroborar l'autoria del text.

Alumnes que tornen a cursar l'assignatura: En lo relatiu a aquells alumnes que han de tornar a cursar l'assignatura, cal subratllar que la metodologia d'avaluació es la mateixa que per la resta d'alumnes

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova individual FINAL: Prova escrita presencial.	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Resolució i lliurament de casos pràctics resolts a l'aula: Resolució i lliurament de treballs individuals i/o en grup. Participació activa en les activitats programades dintre de l'aula i dins del Moodle	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Treball sobre lectura obligatòria	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Bibliografia

Bibliografia obligatoria

LLIBRE: LIDERANDO EL BIENESTAR LABORAL: ORDEN O CAOS

Autor: Dr Miquel Àngel Serrat

Edició: 2021

Editorial BOSCH EDITOR

Bibliografia recomendada:

- Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de prevención de riesgos laborales. BOE núm. 269, de 10 de noviembre de 1995.
- LEY 54/2003, de 12 de diciembre, de reforma del marco normativo de la prevención de riesgos laborales.
- Real Decreto 39/1997, de 17 de enero, por el que se aprueba el Reglamento de los Servicios de Prevención. BOE núm. 27, de 31 de enero de 1997.
- Rd 171/2004
- Otras Leyes y RD relacionados con la Seguridad, Higiene, Ergonomía y Psicología
- Diferentes notas técnicas de prevención (NTP) y normas UNE

Programari

Aquesta assignatura farà servir el programari bàsic del paquet d'office 365